



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 528/2015-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. novembra 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], zastúpeného advokátkou JUDr. Stanislavou Čagalovou, Bojnická cesta č. 5, 7, Prievidza, vo veci namietaného porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Trenčíne a jeho rozsudkom sp. zn. 5 Co 135/2015 z 29. júla 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola faxom 24. októbra 2015 (následne v zákonnej lehote v písomnej podobe 27. októbra 2015) doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1

ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) a jeho rozsudkom sp. zn. 5 Co 135/2015 z 29. júla 2015 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ v procesnom postavení navrhovateľa v konaní o zaplatenie sumy 6 794,22 eur bol účastníkom konania vedeného na Okresnom súde Prievidza (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 10 C 119/2013 a následne v dôsledku iniciovania odvolacieho konania na krajskom súde pod sp. zn. 5 Co 135/2015.

V úvode sťažnosti s poukazom na následne podrobne uvedené skutkové okolnosti prípadu sťažovateľ poznamenáva, že ako advokát 9. októbra 2002 prijal splnomocnenie na zastupovanie klienta - [REDACTED] v konaní o zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia a náhrady za stratu na zárobku voči spoločnosti Hornonitrianske bane Prievidza, a. s., pričom predmetné nároky mali predstavovať náhradu škody vzniknutej klientovi sťažovateľa pracovným úrazom u jeho zamestnávateľa.

Ako ďalej sťažovateľ uvádza, „... dňa 9. 10. 2002, v deň podpísania plnej moci, som sa s klientom v súlade s ustanovením § 19 ods. 1 zákona č. 132/1990 Zb. o advokácii (účinného do 31. 12. 2003) dohodol na výške odmeny za poskytovanie právnych služieb v zmysle vyhlášky MS SR č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (účinnnej do 31. 12. 2004), na ktorý účel bola spísaná aj objednávka. Vzhľadom k neistému výsledku tohto konania som sa s klientom dohodol na podielovej odmene, ktorú citovaná vyhláška v § 10 a v § 11 pripúšťala. Z tohto dôvodu mala moja odmena tvoriť 25 %-ný podiel zo súdom priznaných náhrad v konaní o zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia a 20 %-ný podiel zo súdom priznaných náhrad v konaní o náhradu za stratu na zárobku. Rovnako bolo s klientom dohodnuté, že súdom priznané trovy konania budú tiež tvoriť moju odmenu a zostanú mi. ...

Dňa 19. 11. 2002 bol na Okresný súd Prievidza podaný návrh na uplatnenie náhrady za zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia, ktorým som sa v mene klienta domáhal vyplatenia sumy 150 000,- Sk. Vec bola na súde vedená pod sp. zn. 12C 240/2002. Návrhom zo dňa 28. 2. 2003 som sa na Okresnom súde Prievidza domáhal v mene klienta vyplatenia náhrad za stratu na zárobku vo výške 456 269,- Sk s príslušenstvom. Vec bola na súde vedená pod sp. zn. 12 C 53/2003. Nakoniec Okresný súd Prievidza uznesením zo dňa 20. 9. 2006 obe konania spojil a ďalej sa viedli pod sp. zn. 12 C 240/2002.

Dňa 22. 4. 2009 bolo rozsudkom Okresného súdu Prievidza č. k. 12 C 240/2002-344 o návrhu klienta, ktorým sa prostredníctvom mňa ako svojho právneho zástupcu proti Hornonitrianskym baniam Prievidza, a. s... domáhal náhrady za stratu na zárobku vo výške 15 145,36 € (456 269,- Sk) s príslušenstvom rozhodnuté tak, že mu bola priznaná náhrada za stratu na zárobku v celkovej výške 13 462,60 € s príslušenstvom a v prevyšujúcej časti bol návrh zamietnutý, a o návrhu klienta na mimoriadne zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, ktorým sa tiež v mojom zastúpení... domáhal zaplattenia 4 979,09 € (150 000,- Sk) bolo rozhodnuté tak, že mu bola priznaná náhrada 796,65 € a v prevyšujúcej časti bol návrh zamietnutý. O trovách konania bolo rozhodnuté tak, že Hornonitrianske bane Prievidza, a. s. boli povinné klientovi nahradiť trovy konania vo výške 3 080,20 € do mojich rúk ako jeho advokáta.

Dňa 7. 4. 2010 rozhodnutím Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 4 Co 195/2009, 4 Co 196/2009 bolo rozhodnutie prvostupňového súdu v otázke náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 796,65 € potvrdené a v otázke náhrady za stratu na zárobku zmenené a priznané vo výške 12 759,01 € s príslušenstvom. Rozhodnutie krajského súdu nadobudlo právoplatnosť dňa 12. 4. 2010.

Dňa 22. 12. 2010 Krajský súd v Trenčíne uznesením č. k. 4 Co 281/2010-430 zmenil aj rozhodnutie prvostupňového súdu v otázke trov konania a klientovi priznal trovy konania vo výške 4 360,45 €. Rozhodnutie krajského súdu nadobudlo právoplatnosť dňa 8. 2. 2011.

Dňa 17. 5. 2010 bola klientovi zo strany Sociálnej poisťovne ako vedľajšieho účastníka v spojenom konaní vyplatená za Hornonitrianske bane Prievidza, a. s. suma 28 110,09 € (t. j. 12 759,01 € náhrada za stratu na zárobku + 14 554,43 € príslušenstvo + 796,65 € náhrada za zvýšené sťaženie spoločenského uplatnenia). Dňa 3. 8. 2010

Sociálna poisťovňa vzhľadom k výsledku konania sp. zn. 12 C 240/2002 klientovi vyplatila aj sumu 36 816,12 € náhradu za stratu na zárobku ako úrazovej renty, nakoľko v priebehu tohto konania nadobudol účinnosť zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, ktorým sa náhrada za stratu na zárobku zmenila na úrazovú rentu. ...

Na základe môjho zastupovania a pričinenia bolo celkovo na náhradách pre pracovný úraz klientovi vyplatených 65 722,86 €. Klient mi vykonané platby preukázal osobne poštovými peňažnými poukazmi zo dňa 17. 5. 2010 a výpisom z účtu zo dňa 31. 8. 2010 práve na účely vyčíslenia mojej podielovej odmeny, na ktorej sme sa spolu dohodli. Rovnako boli do mojich rúk vyplatené aj trovy konania, ktoré som si však v zmysle objednávky uzavretej s klientom dňa 9. 10. 2002 právom ponechal.“.

3. Sťažovateľ ďalej poznamenáva, že 23. októbra 2010 inicioval na okresnom súde konanie o zaplatenie podielovej odmeny vo výške 6 794,22 eur, vyčíslenej z náhrad vo výške 28 110,09 eur priznaných v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 12 C 240/2012, keďže jeho klient sa na účely vysporiadania dohodnutej podielovej odmeny dňa 15. marca 2013 k sťažovateľovi nedostavil a neurobil tak ani na základe telefonického dohodnutia nového termínu stretnutia.

Sťažovateľ ďalej uvádza, že „... dňa 18. 12. 2014 Okresný súd Prievidza rozsudkom č. k. 10 C 119/2013-94 rozhodol tak, že môjho klienta zaviazal zaplatiť mi 2 610,46 €. V prevyšujúcej časti návrh zamietol a náhradu trov konania mi nepriznal. Okresný súd môjmu návrhu v celosti nevyhovel z dôvodu, lebo mal za to, že podielová odmena bola v objednávke dohodnutá z hodnoty veci a nie z príslušenstva. Okrem toho súd zároveň podielovú odmenu krátil v rozsahu pomeru úspechu v konaní sp. zn. 12 C 240/2002.

Dňa 2. 1. 2015 som sa voči rozhodnutiu okresného súdu odvolal. ...

Dňa 29. 7. 2015 Krajský súd v Trenčíne rozsudkom rozhodol tak, že v napadnutej zamietavej časti rozsudok prvostupňového súdu potvrdil a trovy odvolacieho súdu nepriznal. Svoje rozhodnutie oprel o tvrdenie, že okresný súd použil správny výpočet, pretože v konaní sp. zn. 12 C 240/2002 nebol dosiahnutý plný úspech. Zároveň konštatoval, že bolo práve na mne, aby som svoju podielovú odmenu dojednal s klientom exaktnejšie,

aby nepripúšťala iné výkladové pravidlá v tom, či sa vzťahovala aj na príslušenstvo náhrad. S názorom krajského súdu však nemožno súhlasiť.“

4. Sťažovateľ následne s poukazom na rozhodovaciu prax ústavného súdu rozporuje závery krajského súdu v napadnutom rozhodnutí a je toho názoru, že napadnuté rozhodnutie vykazuje znaky svojvôle, je nedostatočné, nepreskúmateľné a nesprávne, pretože podporilo nesprávnu interpretáciu zákona okresným súdom, ďalej toto rozhodnutie nemá legitímny základ a porušilo ústavné práva sťažovateľa. Z uvedeného dôvodu sťažovateľ vyvodzuje potrebu ingerencie ústavného súdu v jeho veci.

Sťažovateľ, citujúc ustanovenie § 10 a § 11 ods. 1 a 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, vyvodzuje svoj nárok na priznanie podielovej odmeny nielen z istiny, ale i z príslušenstva a dôvodí, že tvrdenie tak okresného súdu, ako i krajského súdu, že hodnotou veci pri peňažnom plnení je len istina, nemá podľa jeho názoru v samotnej vyhláške oporu. V kontexte uvedeného sťažovateľ zdôrazňuje, že *„... predovšetkým citovaná vyhláška ani nezakotvuje definíciu hodnoty veci, na základe ktorej mohli oba súdy dospieť k takémuto jednoznačnému záveru. Až vyhláška MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb pri stanovení tarifnej odmeny uvádza, čo je hodnota veci. V súlade s týmto ustanovením je hodnotou vecí výška peňažného plnenia alebo cena veci či práva, ktorých sa právna služba týka. Pri určovaní hodnoty veci ako základu pre stanovenie výšky podielovej odmeny by sa teda analogicky mohlo vychádzať z ustanovenia § 10 ods. 2 aktuálne účinnej vyhlášky o tarifnej hodnote veci. Samozrejme na rozdiel od tarifnej odmeny je podielová odmena advokáta viazaná ešte aj na výsledok sporu a na konečný úspech klienta vo veci. ...*

Aj keď sa oba súdy odvolávajú na nedostatočné zmluvné dojednanie v tomto smere, s prihliadnutím na tento výklad nebolo pochybné, že môj nárok je dôvodný. Okrem toho medzi mnou a klientom ani nikdy nebolo sporné, že podielová odmena mi má patriť aj z príslušenstva. Práve na ten účel mi klient osobne do kancelárie po vyplatení všetkých náhrad s príslušenstvom doniesol príslušné potvrdenia, aby sa mohlo pristúpiť k nášmu vzájomnému vyrovnaniu. ...

Za rovnako nesprávny výklad citovanej vyhlášky krajského súdu, ktorý sa bez širšieho vysvetlenia plne stotožnil s názorom okresného súdu, považujem jeho výklad k spôsobu výpočtu mojej podielovej odmeny. ...

... okresný súd pri vyčíslení podielovej odmeny podiel (vyjadrený percentuálne) dohodnutý s klientom ponížil vzhľadom k neúspechu v konaní (25 %-ný dohodnutý podiel pre náhradu za zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia znížil na 4 % a 20 %-ný dohodnutý podiel pre náhradu za stratu na zárobku znížil na 16,80 %) zároveň za základ pre jej určenie zobral súdom priznaný a klientovi vyplatený nárok (zo žalovaných 4 979,09 € pre náhradu za zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia vychádzal zo súdom priznaných 796,65 € a zo žalovaných 15 145,36 € pre náhradu za stratu na zárobku vychádzal zo súdom priznaných 12 759,01 €). Týmto spôsobom ma svojim potvrdzujúcim rozhodnutím krajský súd ukrátil na odmene, ktorá mi prináleží podľa zákona o advokácii. Moju podielovú odmenu ponížil dvakrát, t. j. aj vo výške dohodnutého podielu a aj vo výške peňažnej sumy rozhodnej pre jej výpočet, čo je v zjavnom rozpore s právnou úpravou.“.

5. Na základe už uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vydal tento nález:

„1. Základné právo sťažovateľa na spravodlivý proces podľa článku 46 odsek 1 Ústavy Slovenskej republiky, na právo vlastníť majetok podľa článku 20 odsek 1 Ústavy Slovenskej republiky, na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 odsek 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a na ochranu majetku podľa článku 1 Dodatkového protokolu Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd konaním Krajského súdu v Trenčíne vo veci vedenej pod sp. zn. 5 Co 135/2015 a jeho rozsudkom zo dňa 29. 7. 2015 bolo porušené.

2. Zrušuje sa rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5 Co 135/2015-111 zo dňa 29. 7. 2015 a vec sa vracia Krajskému súdu v Trenčíne na ďalšie konanie, aby v nej znovu konal a rozhodol.

3. Krajský súd v Trenčíne je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania a právneho zastúpenia na účet advokátky JUDr. Stanislavy Čagalovej vo výške 296,44 € v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

6. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím, postupom alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody namietaným rozhodnutím, postupom alebo iným zásahom orgánu štátu, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (m. m. III. ÚS 138/02 a v ňom citovaná ďalšia judikatúra). Ústavný súd môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený (napr. III. ÚS 199/02).

9. Súčasťou stabilizovanej judikatúry ústavného súdu je aj doktrína možných zásahov ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov vo veciach patriacich do ich právomoci. Ústavný súd predovšetkým pripomína, že je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Vo vzťahu k všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmavať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (m. m. II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09). Ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým ako „pánom zákonov“ prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Táto ochrana sa prejavuje aj v tom, že všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ústavný súd už opakovane uviedol (napr. II. ÚS 13/01, I. ÚS 241/07), že ochrana ústavou, prípadne dohovorom garantovaných práv a slobôd (resp. ústavnosti ako takej) nie je zverená len ústavnému súdu, ale aj všeobecným súdom, ktorých sudcovia sú pri rozhodovaní viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 ústavy a zákonom (čl. 144 ods. 1 ústavy).

10. Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť fyzické osoby a právnické osoby pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ich pred takými zásahmi do ich práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01).

11. Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa, že postupom krajského súdu a jeho rozsudkom sp. zn. 5 Co 135/2015 z 29. júla 2015 došlo k porušeniu sťažovateľom v petite sťažnosti uvedených práv zaručených v ústave, v dohovore, ako i v dodatkovom protokole.

Podstatné námietky sťažovateľa však opomínajú uvedenú judikatúru ústavného súdu a sťažnosť možno podľa jej skutočného obsahu (nesúhlas so skutkovými a právnymi závermi krajského súdu) vyhodnotiť v podstate ako ďalší opravný prostriedok. Podľa názoru ústavného súdu sťažovateľ neuviedol žiadnu ústavne významnú argumentáciu a jeho argumentačná pozícia spočíva výlučne v rovine podústavného práva (dokonca podzákonného práva - vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb) a tvrdenému zásahu do označených práv sa sťažovateľ venuje len okrajovo a vo všeobecnej rovine.

Sťažovateľ svojou sťažnosťou vlastne pokračuje v polemike so všeobecnými súdmi o tom, k akým skutkovým a právnym záverom mali všeobecné súdy dospieť.

Sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy má však iný účel a význam (sleduje ochranu základných práv a slobôd, resp. ľudských práv a slobôd), a preto ústavný súd skúmal len to, či krajský súd nemohol napadnutým rozhodnutím porušiť niektoré z označených práv sťažovateľa (bod 1).

II.A K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 135/2015 a jeho rozsudkom z 29. júla 2015

12. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

13. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

14. Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto základnému právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01), ako aj konkrétne procesné garancie v súdnom konaní. Obdobne čl. 6 ods. 1 dohovoru zahŕňa „právo na súd“, to znamená právo začať konanie na súde v „občianskoprávných veciach“ ako jeden z jeho aspektov. K nemu pristupujú záruky ustanovené čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o organizáciu, zloženie súdu a vedenie procesu. Kvalita procesu zahrnutá v práve na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru je zabezpečovaná zárukami procesného a inštitucionálneho charakteru (III. ÚS 136/03).

15. Sťažnostné námietky sa v tomto smere sústreďujú na tvrdené nedostatočné vysporiadanie sa s odvolacími dôvodmi, nedostatky v odôvodnení rozsudku krajského súdu a absenciu ústavnej konformity predmetného rozsudku. Krajský súd v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia uviedol, že *„... sa v celom rozsahu stotožňuje s vecne správnym a vyčerpávajúcim odôvodnením súdu prvého stupňa, na ktoré v celom rozsahu poukazuje. ...*

Z listiny formulovanej ako objednávka zo dňa 09. 10. 2002 vyplýva, že odporca si u navrhovateľa objednal zastupovanie vo veci náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia HBP, a. s. Prievidza v bode 2. si dohodol odmenu vo výške 25 % z priznanej náhrady, v bode 3. uviedli účastníci, že náhrady trov právneho zastúpenia (odmeny) priznané súdom ostávajú advokátovi, v bode 4. režijný paušál podľa vyhlášky úkon TČ 100, v bode 5. iné náklady podľa potreby a v bode 6. prípadné cestovné náhrady je použitie auta podľa vyhlášky. Objednávka je podpísaná ako navrhovateľom, tak i odporcom.

Z listiny rovnako titulovanej ako objednávka zo dňa 09.10.2002 vyplýva, že navrhovateľ s odporcom uzavreli objednávku, na základe ktorej v bode 1. si dohodli zastupovanie vo veci náhrady škody proti HBP, a.s., stratu na zárobku z titulu úrazu zo dňa 07. 10. 1999, v bode 2. odmenu 20 % z priznanej náhrady, v bode 3. náhrady trov právneho zastúpenia (odmeny) priznané súdom ostávajú advokátovi, v bode 4. režijný paušál podľa vyhlášky úkon TČ 100, v bode 5. iné náklady podľa potreby, v bode 6. prípadné cestovné náhrady, použitie auta podľa vyhlášky. Z ďalšieho dojednania vyplýva, že v prípade odpočtu

fiktívneho zárobku klienta od výšky náhrady, klient dáva neodvolateľný súhlas k podaniu ústavných a iných sťažností, uhradí advokátovi náklady a pracovnú réžiu s tým súvisiacu.

Rovnako je medzi účastníkmi nesporné a nepochybné, že obe tieto konania boli na Okresnom súde Prievidza spojené do jedného konania, pričom zo sťaženia spoločenského uplatnenia bola odporcovi priznaná suma 796,65 eur, čo predstavoval v konečnom dôsledku pri uplatnení pôvodnej náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia zo strany odporcu vo výške 4 979,09 eur 16 % úspech vo veci.

Vo veci, kde sa odporca domáhal zaplata náhrady za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti mu bola v konečnom dôsledku priznaná suma 12 759,01 eur s príslušenstvom pri uplatňovanej pôvodnej náhrade vo výške 15 145,36 eur predstavuje takto pomerná časť úspechu odporcu v tomto konaní 84 %.

Predmetom prieskumu odvolacieho súdu bola potom zamietavá časť rozhodnutia súdu prvého stupňa, ktorý pre výpočet podielovej odmeny vychádzal z toho právneho záveru, že vzhľadom na čiastočný úspech odporcu vo vyššie uvedených konaniach, nepatrí navrhovateľovi celá dohodnutá podielová odmena, ale len jej pomerná časť tak, ako to predpokladá ust. § 10 vyhl. č. 163/2002 Z. z. platnej a účinnej v čase uzavretia daných zmlúv, pričom pri dohodnutej podielovej odmene vo výške 25 % a pri úspechu vo veci samej v rozsahu 16 % predstavuje pomerná výška podielovej odmeny 4 % ($16 : 100 \times 25$) a pri druhej prejednáwanej veci pri 84 % úspechu a dohodnutej 20 % podielovej odmeny patrí navrhovateľovi podielová odmena vo výške 16,80 % z priznanej náhrady pri výpočte $84 : 100 \times 20$, t. j. suma 2 143,51 eur.

Vyhl. č. 163/2002 Z. z. rozlišuje zmluvnú a mimozmluvnú odmenu advokáta. Pri uzatváraní zmluvy o poskytnutí právnej pomoci sa môže advokát dohodnúť s klientom na druhu zmluvnej odmeny. Ak nedôjde k dohode podľa § 2 ods. 1 cit. vyhlášky, predpokladá sa, že advokát sa dohodol s klientom na odmene určenej podľa ustanovení tejto vyhlášky o tarifnej odmene (§ 2 ods. 2 cit. vyhlášky). Pri uzatváraní zmluvy o poskytnutí právnych služieb môže advokát dohodnúť s klientom spôsob, výšku zmluvnej odmeny. Výška zmluvnej odmeny musí byť v súlade s dobrými mravmi tak, ako to predpokladá § 2 ods. 1 veta druhá vyhl. č. 163/2002 Z. z.. Ak nedôjde k dohode podľa ods. 1 na určenie odmeny advokáta sa použije ustanovenia tejto vyhlášky o základnej sadzbe tarifnej odmeny.

Podielová odmena môže byť dohodnutá vo forme podielu na hodnote veci, ktorá je predmetom konania pred súdom alebo iným orgánom, ak je výsledok tohto konania podľa okolností prípadu veľmi neistý a advokát o tom klienta poučil (§ 10 cit. vyhlášky). Advokát má právo na dohodnutú podielovú odmenu len za predpokladu, že klient, s ktorým sa dohodol na poskytnutí právnej pomoci za túto odmenu mal plný úspech vo veci (§ 11 ods. 1 cit. vyhlášky) s tým, že ak sa konanie uvedené v § 10 skočí len čiastočným úspechom klienta, advokát má právo len na pomernú časť dohodnutej podielovej odmeny (§ 11 ods. 2 cit. vyhlášky). ...

Súd prvého stupňa v prejednávanej veci z obsahu listinného dôkazu, a to v konkrétnom prípade objednávok zo dňa 09. 10. 2002, dôvodil, že medzi účastníkmi došlo k dohode o podielovej odmene tak, ako to predpokladá ust. § 10 a § 11 v spojení s § 5 vyhl. č. 163/2002 Z. z.. Pokiaľ vychádzame z podstaty podielovej odmeny, táto spočíva v odvodení odmeny podielom z predmetu právnej pomoci alebo podielom z výsledku konania.

Tak ako to predpokladá ust. § 35 ods. 2 OZ právne úkony vyjadrené slovami je potrebné vykladať nielen podľa ich jazykového vyjadrenia, ale predovšetkým tiež z pohľadu vôle toho, kto právny úkon urobil, ak nie je táto vôľa v rozpore s jazykovým prejavom.

O obsahu právneho úkonu môže z rady dôvodov vzniknúť v konkrétnom prípade pochybnosť. V takomto prípade je potrebné vzniknutú pochybnosť odstrániť výkladom interpretáciou, t. z. gramatickým, logickým, systematickým, prípadne historickým výkladom. O výklad gramatický jazykový ide tam, kde sa právna norma vysvetľuje podľa zásad gramatiky s cieľom vystihnúť slovné znenie právnej normy a význam použitých pojmov. Gramatický výklad je dôležitý, avšak nemôžeme si s ním v praxi vystačiť. Logický výklad sleduje vysvetliť skúmanú právnu normu podľa zásad formálnej logiky s cieľom objasniť jej zmysel, účel a vzájomnú väzbu použitím pojmov. Pre účely tohto výkladu sa používajú rôzne logické prostriedky ako predovšetkým prostriedok a contrario zákaz dôkazu z opaku, prostriedok per eliminationem dôkaz vylúčenia, prostriedok a minori ad majus od užšieho k širšiemu. Systematický výklad sleduje výklad hlavne zmysel a účel právnej normy podľa jeho zaradenia v systéme ostatných právnych noriem. Historický výklad potom sleduje osvetliť skúmanú právnu normu podľa doby jej vzniku. Všetky tieto druhy výkladov je potrebné v konkrétnych prípadoch používať vždy vo vzájomnej súvislosti.

Vzhľadom na stručnosť dojednania medzi účastníkmi konania ohľadom podielovej odmeny, ktorá je v oboch sporoch, v rámci ktorej navrhovateľ zastupoval odporcu v inom konaní (odmena 20 % z priznanej náhrady a odmena 25 % z priznanej náhrady) nezostávalo súdu prvého stupňa nič iné ako zvoliť výklad danej dohodnutej podielovej odmeny medzi účastníkmi v prejednávanej veci.

S prihliadnutím na dohodu medzi účastníkmi, ako aj znenie ust. § 10 a § 11 vyhl. č. 163/2002 Z. z. odvolací súd preskúmaním dôvodov súdu prvého stupňa dospel k záveru, že je potrebné sa s nimi stotožniť. Vzhľadom k tomu, že navrhovateľ v prejednávanej veci zastupoval odporcu v konaniach, kde nemal plný úspech vo veci, zásadne platí predpoklad ustanovený v § 11 ods. 2 vyhl. č. 163/2002 Z. z. platnej a účinnej v čase uzavretia daného zmluvného vzťahu, že advokát má právo len na pomernú časť dohodnutej podielovej odmeny. Následne potom súd prvého stupňa zvolil ten výpočet, že keďže navrhovateľ zastupujúci odporcu mal v prvej prejednávanej veci úspech v pomere 16 %, nepatrí mu plná podielová odmena vo výške 25 % tak, ako bola dohodnutá, ale len jej pomerná časť, ktorú vypočítal na 4 % z priznanej čiastky, t. j. suma 31,87 eur a vo zvyšku jeho nárok zamietol. S týmto konštatovaním sa odvolací súd použitím výkladových pravidiel, ako bolo vyššie uvedené, v celom rozsahu stotožňuje. Obdobný spôsob výpočtu použil súd prvého stupňa aj v druhej prejednávanej veci, kde navrhovateľ zastupoval odporcu, v konečnom dôsledku mal 84 % úspech, čo pri dohodnutej podielovej odmene 20 % z priznanej náhrady predstavuje v konečnom dôsledku 16,80 % nárok na podielovú odmenu, t. j. sumu 2 143,51 eur z priznanej náhrady za stratu na zárobku v celkovej sume 12 759,01 eur.

Pokiaľ navrhovateľ namieta tento spôsob výpočtu, odvolací súd zdôrazňuje, že pri dohodovaní podielovej odmeny predstavuje advokát dominantnejšiu stranu pri uzatváraní daného právneho vzťahu. Je pravdou, že dohodnutie zmluvnej odmeny závisí na vôli oboch subjektov, avšak klient má možnosť ponuku akceptovať alebo odmietnuť, avšak sa má za to, že pri uzatvorení takýchto zmlúv v záujme odstránenia prípadných budúcich rozporov bolo práve na navrhovateľovi, aby si danú podielovú odmenu exaktnejšie tak, aby potom následne táto nepripúšťala iné výkladové pravidlá. Pokiaľ tak navrhovateľ neurobil, nezostávalo súdu prvého stupňa nič iné len zvoliť výklad daného zmluvného dojednania, pričom odvolací súd nezistil žiaden rozpor pri výklade danej dohody

v kombinácii s vyhláškou upravujúcou podielovú odmenu navrhovateľa, a preto v celom rozsahu na toto odôvodnenie v nadväznosti na § 219 ods. 2 OSP poukazuje. ...

Rovnako v tomto smere odvolací súd sa odvoláva a poukazuje na odôvodnenie súdu prvého stupňa, kedy na zdôraznenie správnosti rozhodnutia dodáva, že definíciu príslušenstva pohľadávky stanovuje ust. § 121 ods. 3 OZ, kedy za príslušenstvo pohľadávky sú považované úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením. Pokiaľ by sme sa teda stotožnili v prejednávanej veci s výkladom zo strany navrhovateľa, že mu patrí nárok aj na 20 % podielovú odmenu z priznaného príslušenstva, toto príslušenstvo predstavuje nielen úroky, z ktorých sa v tomto konaní domáhal priznať podielovú odmenu navrhovateľ, ale v konečnom dôsledku aj samotné trovy konania, ktoré boli odporcovi v konaní pred súdom priznané. Za týchto okolností bol plne správny a korektný výklad súdu prvého stupňa, ktorý priznanú náhradu stotožnil s istinou daného nároku a v časti požadovanej percentuálnej odmeny z príslušenstva nárok ako nedôvodný zamietol.

Rovnako odvolací súd poukazuje na nedostatočné zmluvné dojednanie medzi účastníkmi konania, ktoré neprispelo k odstráneniu prípadného možného rozporu vo výklade daného ustanovenia, dohodnutého zmluvného dojednania s ustanoveniami zákona a preto v konečnom dôsledku, výklad ktorý zvolil súd prvého stupňa je vecne správny a korektný.“.

16. Jadro právneho problému v právnej veci sťažovateľa takto spočívalo v právnom posúdení listiny označenej ako „objednávka zo dňa 09. 10. 2002“ v časti týkajúcej sa spôsobu určenia výšky podielovej odmeny za právnu pomoc, ktorú sťažovateľ poskytol žalovanému. Sťažovateľ v konaní pred všeobecnými súdmi, ako aj v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu zotrval na tvrdení, že dohodnutá podielová odmena vo výške 20 % a 25 % mu prislúchala nielen z hodnoty istiny, ale i z hodnoty samotného príslušenstva, pričom sťažovateľ rozporoval i spôsob výpočtu výšky podielovej odmeny - krátenia výšky priznanej podielovej odmeny v závislosti od pomeru úspechu vo veci.

Naopak, krajský súd sa v plnom rozsahu stotožnil so záverom okresného súdu tak v spôsobe výpočtu podielovej odmeny, ako i v otázke krátenia podielovej odmeny

s ohľadom na uplatnenie zásady zodpovednosti za výsledok konania (podľa zásady úspechu).

Krajský súd súčasne poukázal i na nedostatočné zmluvné dojednanie medzi účastníkmi konania, ktoré podľa názoru odvolacieho súdu neprispelo k odstráneniu prípadného možného rozporu vo výklade dohodnutého zmluvného dojednania s ustanoveniami vyhlášky. S ohľadom na uvedené krajský súd považoval výklad okresného súdu za vecne správny a korektný.

17. Ústavný súd konštatuje, že nie je skutkovým súdom, a preto mu ani neprislúcha revízia záverov krajského súdu v hodnotení vykonaných dôkazov. V intenciách mantinelov možných zásahov do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov preto ústavný súd posúdil len to, či napadnutý rozsudok krajského súdu je ústavne udržateľný, t. j. či nevykazuje znaky svojvôle, arbitrárnosti, či je náležite odôvodnený a či výklad práva všeobecným súdom nie je taký, že popiera účel a zmysel príslušných zákonných (podzákonných) noriem (m. m. I. ÚS 23/2010).

18. Z odôvodnenia sťažnosťou napadnutého rozsudku krajského súdu podľa názoru ústavného súdu jasne a zrozumiteľne vyplývajú dôvody, pre ktoré potvrdil rozsudok okresného súdu. Krajský súd deklaroval správnosť záveru okresného súdu, keď rozsudok okresného súdu č. k. 10 C 119/2013-94 z 18. decembra 2014 v napadnutej zamietavej časti potvrdil ako vecne správny.

19. Ústavný súd na základe uvedeného zdôrazňuje, že právny záver krajského súdu v napadnutom rozsudku nevykazuje znaky arbitrárnosti či svojvôle, čo by bolo možné konštatovať len v prípade, ak by sa natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení zákona, že by tým poprel jeho účel a význam (m. m. III. ÚS 264/05, I. ÚS 23/2010).

20. V rozsudku krajského súdu teda ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti nezistil nič, čo by ho robilo ústavne neakceptovateľným, a teda vyžadujúcim korekciu zo strany ústavného súdu. Pokiaľ teda ide o namietaný zásah do základného práva

na súdnu ochranu sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd uzatvára, že napadnutý rozsudok krajského súdu je vnútorne logický, nie je prejavom aplikačnej a interpretačnej svojvôle konajúceho všeobecného súdu, rešpektuje zákonné požiadavky na odôvodnenie (skutkové a právne) rozsudku (§ 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku), nie je arbitrárny a zrozumiteľným spôsobom dáva odpoveď na otázku, prečo krajský súd rozsudok okresného súdu č. k. 10 C 119/2013-94 z 18. decembra 2014 v napadnutej zamietavej časti ako vecne správny potvrdil.

21. V súvislosti s prejavom nespokojnosti sťažovateľa s napadnutým rozsudkom krajského súdu ústavný súd poukazuje na to, že obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania.

22. Ústavný súd na základe uvedených skutočností sťažnosť v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

II.B K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 135/2015 a jeho rozsudkom z 29. júla 2015

23. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu.

24. Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok.

25. Ústavný súd poznamenáva, že sťažovateľ namietal porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu v podstate z identických dôvodov, ako porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva čl. 6 ods. 1 dohovoru. Keďže v tejto časti bola sťažnosť sťažovateľa odmietnutá z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti, rovnako potom bolo potrebné rozhodnúť aj v tejto časti sťažnosti.

26. Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími návrhmi sťažovateľa (napr. návrhom na zrušenie napadnutého rozhodnutia krajskému súdu a vrátenie veci na ďalšie konanie či návrhom na priznanie úhrady trov konania) už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. novembra 2015